

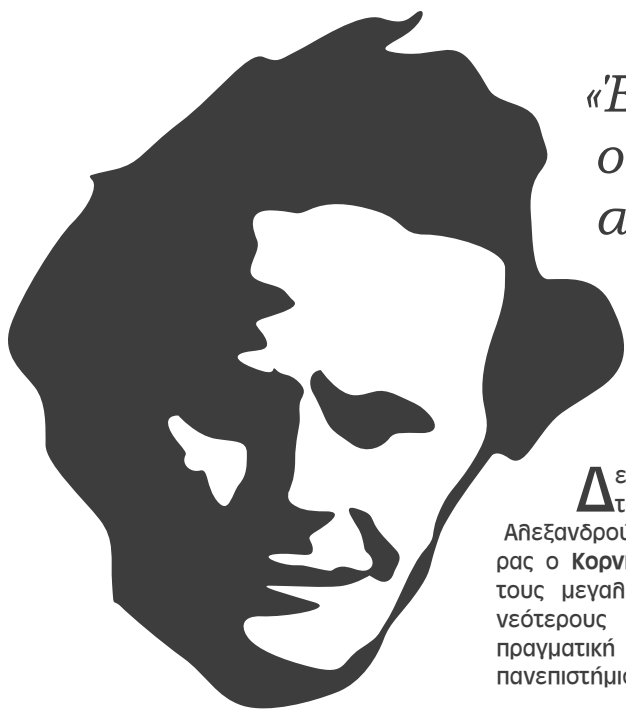
Θανάσης Τζούλης

«Έφυγε» εν σιωπή

«Έφυγε» εν σιωπή ο Θανάσης Τζούλης

Ο ποιητής του αθάνατου έργου «Και γάμον Έβρου του ποταμού»

«Έφυγε» εν σιωπή για τη Θράκη και τους Θρακιώτες ο ποιητής Θανάσης Τζούλης, που αφιέρωσε δεκαεπτά από τα γόνιμα χρόνια της ζωής του, από το 1980 και έως το 1997 στη Θράκη, τα γράμματά της και το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο.

Δεν είναι τυχαίο που επί ημερών του στο Παιδαγωγικό Τμήμα της Αλεξανδρούπολης έγινε επίτιμος διδάκτορας ο **Κορνήλιος Καστοριάδης**, ένας από τους μεγαλύτερους, παγκοσμίου κύρους νεότερους φιλοσόφους, αποδίδοντας πραγματική πνευματική πρωτοπορία στο πανεπιστήμιό μας.

Αλλά ο ηπειρώτης Θανάσης Τζούλης δεν έμεινε μόνον εκεί. Υπήρξε ο δάσκαλος που κατέστησε τη Θράκη - και το πανεπιστήμιό της - ορμητήριο αλλιά και γόνιμη κοιτίδα υποδοχής και εμπέδωσης των ψυχαναλυτικών αναγνώσεων στη λογοτεχνία, όντας ο ίδιος άξιος καθοδηγητής, συνομιλητής αλλιά και ένθερμος υποστηρικτής της συγκεκριμένης μεθόδου ανάληψης και προσέγγισης των λογοτεχνικών κειμένων, για την οποία τότε η εδραία αθηναϊκή επιστημονική κοινότητα ελάχιστα είχε να πει.

Ο Θανάσης Τζούλης, ακούρατος εργάτης των γραμμάτων, δεν έμεινε όμως εκεί. Υπήρξε και η αφορμή για μια μοναδική αναγεννητική περίοδο των τοπικών γραμμάτων. Ένα είδος φλόγας καντηλιού που άναψε χιλιάδες πυρσούς και φώτισε την υπνώτουςα πνευματικά ατμόσφαιρα της Θράκης. Υπήρξε, όσο κι αν φαντάζει ανεπίκαιρος ή υπερβολικός ο χαρακτηρισμός, δάσκαλος της κοινωνίας. Στον Θανάση Τζούλη οφείλουν την ύπαρξή τους μια σειρά νέων λογοτεχνών και καλλιτεχνών, εκ των οποίων αρκετοί σήμερα είναι καθιερωμένοι και

βραβευμένοι. Ο Θανάσης Τζούλης είχε το κουράγιο, αναλαμβάνοντας τη διεύθυνση του περιοδικού «**Εξώπολις**» και με αφετηρία την έκδοσή του, να συγκεράσει έναν κύκλο σημαντικών εκπροσώπων της γραφής και της επιστήμης από όλη την Ελλάδα με μια ευρεία ομάδα θρακών συνεργατών, καθιστώντας το περιοδικό μοναδικά πολύτροπο αλλιά και ποιήσιμο. Ο ίδιος πιστεύοντας ότι η ιστορία στον χρόνο επαναλαμβάνεται, με αφετηρία τον Δημόκριτο και τα γραπτά του για την μεμψιμοιρία που υπέδειξαν στην υποδοχή του οι φιλοσόφοι των Αθηνών, ήταν απόλυτα πεπεισμένος ότι τα επαρχιακά ποιήματα - εξ ου και ο τίτλος του περιοδικού έξω + πόλις - διαθέτουν σημαντικό πολιτισμικό υπόβαθρο και πρωτοποριακούς πυρήνες δημιουργίας, όταν δεν τους λείπει η αυτοπεποίθηση να διεκδικήσουν την ταυτότητά τους αλλιά και να αποδείξουν ότι ανυπόστατο και φαύλο είναι το επιχείρημα ότι ο πολιτισμός εκπορεύεται νομοτελειακά (αλλιά και κανοναρχείται) από ένα και μοναδικό κέντρο.

Ο Θανάσης Τζούλης, αγιάτρευτα ηπειρώτης και εξ αυτού και αγιάτρευτα ελεύθερος, πίστευε βαθιά, έχοντας μαθητεύσει σε κάθε πέτρα, σε κάθε φυτό, σε κάθε πουρνάρι και σε κάθε δέντρο του τόπου του και γνωρίζοντας επιπλέον να διαβάζει εν-τελώς το πεντάγραμμο των ήχων του νερού του Αχέροντα και του Καθαμά, ήξερε μέχρι μυελού των οστών ότι κάθε τόπος έχει τις φωνές και τους θησαυρούς του ως

προσάναμμα στη γέννηση του πολιτισμού του παρόντος, γι' αυτό και η παρουσία του σημάδεψε τη Θράκη. Ήταν ο δάσκαλος που πίστευε βαθιά στο τώρα του παρελθόντος που έβλεπε στο αύριο, και ωθούσε να υπάρξει, να ζυμωθεί, να γεννηθεί εν τέλει το καινούριο και το πρωτοποριακό, το αγέννητο. Όσα ζήσαμε με τον Θανάση Τζούλη στο τιμόνι της «Εξωπόλιως» και όσα εκόμιζε στα ελληνικά γράμματα η «Εξώπολις», υπό την «μπαγκέτα» του Θανάση Τζούλη, δεν υπάρχει περίπτωση να ξανασυμβούν. Ο Θανάσης Τζούλης επώαζε και στήριζε το εμβρυακά νέο που αγωνιούσε να μορφοποιηθεί, εμπιστευόταν κι άκουγε, δημιουργούσε το παρόν του μέλλοντος. Αν μπορούσαμε να αναφερθούμε σε κάτι ανάλογο στα ελληνικά γράμματα, το έξω - πόλις αναγεννητικής νοησής κήμη, κατά την άποψή μας, και σύμφωνα με όσα παραδίδονται, θα μπορούσε να συστοιχισθεί με εκείνο των συναντήσεων σουρεαλιστών και ψυχαναλυτών συγγραφέων με αφετηρία τον **Ανδρέα Εμπειρικό**, που επέτρεψε την άνθιση μιας σειράς μεγάλων σουρεαλιστών ποιητών, μεταξύ των οποίων ο **Νίκος Εγγονόπουλος**, ο **Νίκος Γκάτσος**, η **Μάτση Χατζηλαζάρου**, ο **Νάνος Βαθαωρίτης**.

Ο Θανάσης Τζούλης υπήρξε δάσκαλος της κοινωνίας, γεννήτωρ μιας σειράς εντοπιών λογοτεχνών, καλλιτεχνών και επιστημόνων. Στον Θανάση Τζούλη οφείλεται το ξεκίνημα της αποδοχής της «δύσκολης» αλλιά εμπειρικούσας ζωγραφικής της ταλαντούχου **Σύνης Αναστασιάδη**, η περιπέτεια με την ποίηση του νεαρού τότε, και βραβευμένου σήμερα με το βραβείο μυθιστορηματοσ του περιοδικού «**Διαβάζω**» για το μυθιστόρημά του «**Ερώτων και αοράτων**», **Γιώργου Παναγιωτίδη**, τα εξαιρετικά κριτικά κείμενα του φιλολόγου **Θανάση Κούγκουλου**, η έκδοση αλλιά και η θερμή υποδοχή των διηγημάτων και της νουβέλλας με τίτλο «**Εκείνη η πόλη**» της **Ελένης Σκάβδη**, την οποία ο ίδιος και προλόγισε, για να αναφερθούμε σε ελάχιστους μόνον εξ αυτών.

Ο Θανάσης Τζούλης, ο ποιητής του Έβρου ποταμού στον οποίο με την ποιητική του συλλογή με τίτλο «**Και γάμον Έβρου του ποταμού**» χάρισε ένα μνημειώδες αποτύπωμα στο σώμα της κλασικής λογοτεχνίας, έχει πάρει τον δρόμο για την Αχερουσία... Μόνος και πλούσιος, εκρηξιγενής και συμπαντικός, καμωμένος από αρχέγονη ύλη, αθάνατη...

Ποιητή μας, Θανάση Τζούλη, η Θράκη στη μνήμη σου υποκλίνεται. Με ευγνωμοσύνη.

T.B.

Υ.Γ.: Στους οικείους του, τη σύζυγό του Μαρία και το γιο του Χάρη, τα θερμά μας συλλυπητήρια.

Θανάσης Τζούλης

Στον Θανάση Τζούλη...

«...Και χύνονταν το φύλλο του, Σα μεσημέρι αγριοσουκιάς, Κι έκλυτη γύρη...»

Θ. Τζούλης, Άκτιστη εγκυμοσύνη το λευκό

Τόσο απλά και τόσο «σύγχρονα»... Ο Θανάσης Τζούλης έφυγε στις 23 Φεβρουαρίου... Το έμαθα από την Τζένη, εκείνη από τη Χρύσα και από τις σελίδες της ΑΥΓΗΣ και το σημείωμα του Κ. Κρεμμύδα στις 5 του Μάρτη...

Η καταγιστικά γρήγορη εποχή μας, «βιάζεται» και τρέχει μονάχα για τα «δικά» της νέα και τις πληροφορίες. Το να πεθαίνει ο μέγιστος ποιητής, και δικός μας Θανάσης, δεν αφορά την πόλη, τον κυβερνοχώρο, την χώρα, τον πλανήτη...

Κι έτσι ο θάνατος πέρασε κρυφά, το μακρινό του ταξίδι έγινε με σιωπή, η αποδημία του δεν αφέθηκε να τη χαϊδέψουν εκείνοι που όφειλαν, να γονατίσουν να γονατίσουμε τρυφερά μπροστά του...

Ταξίδεψε για την Ήπειρο ο δάσκαλος... Εκεί προς τον Αχέροντα, μόνος... Ψιθυρίζοντας ίσως, έτσι: «Πάντα νυχτώνει ανάμεσα Φιλιότες και Παραμυθιά...και στη μέση ο Αχέροντας με το πένθος του μισοτιμής»

Πρώτη συνάντηση το 1982 στην Αλεξανδρούπολη. Τυχαία, σχεδόν, με την ευκαιρία ανησυχιών και εγρηγόρσεων περί την γραφή, που όλοι είχαμε τότε. Συνάντηση κοντά στην τότε Ακαδημία, καμάρι της Αλεξανδρούπολης από την εποχή του Κάστανου και του Παπανούτσου, δασκάλων που είχαν περάσει από εκεί και είχαν αφήσει το ίχνος τους στην Ζαρίφειο Παιδαγωγική μας ...

Του χρωστώ την αυτοπεποίθησή μου για τη γραφή... Την «Πόλη» μου, του χρωστώ, που έκανε τα πρώτα βήματά της στο αναγνωστικό κοινό βασταζόμενη με ασφάλεια από το επίγραμμά του: «Και χύνονταν το φύλλο του, σαν μεσημέρι αγριοσουκιάς κι έκλυτη γύρη...». Την «Πόλη»

γένους θηλικού, την κοινή μας οίκηση, που ανακάθιπτα να τον τιθα-σεύει με σαγήνη και στους δικούς του φθόγγους.

Του παρέδωσα εκεί γύρω στο 90 μικρά δοκίμια. Παραλαμβάνοντας «Τα κόκκινα Παπούτσια», μου εκμυστηρεύτηκε λίγο καιρό μετά, ότι έκανε κι εκείνος το μικρό δρομολόγιο της ηρωίδας, που ξεκινούσε από την Παπαφλέσσα για να φτάσει στις γραμμές του τρένου και επέστρεφε από τη μεριά της οδού Φυλής, το άλλο μέρος του κύκλου της μικρής της επικρατείας. Γιατί οι συμπτώσεις που με συνέδεσαν με τον Τζούλη ήταν εξαιρετικές. Μια από τις πιο σημαντικές το ότι μέναμε «γειτονιά» στην Πόλη. Εγώ φευγάτη από χωρίς για το Νότο κι εκείνος από τη Δύση προς την Ανατολή χάρη του ρόλου του στην Ανώτατη εκπαίδευση.

Η αποδημία του μέγιστη απώλεια για όλους εμάς... Χωρίς τον Τζούλη το εγχείρημα της ΕΞΩΠΟΛΕΩΣ δεν θα είχε κατορθωθεί, αλλιά και η ουσία που νοηματοδοτούσε... Θυμάμαι το πρώτο αφιέρωμα στην Λογοτεχνία της Μειονότητας όπου δόθηκε «μάχη» για να περάσει, δικαιώνοντας την επιλογή και το ένστικτό του. Τη βαθιά του πεποίθηση ότι οι ...λέξεις δεν αποτελούν «κινδύνους», αλλιά προκλήσεις, δεν υπονομεύουν αλλιά ευεργετούν τον καιρό, με τις μικρές καταγιστικές ανατροπές, τις συναρπαστικές υπερβάσεις, τις σωτήριες, συλλαβιστές και ψιθυριστές αντηχήσεις τους, τη γυτευτική λαγνεία και την υπερβατική μανία τους!!!

Τον αποχαιρετώ με οδύνη... Μένουμε μόνον πια χωρίς δασκάλους σαν τον Θανάση Τζούλη, με τα βιβλία του αγκαλιά, περιμένοντας... να ξανασυναντηθούμε...

Ελένη Σκάβδη

Θανάσης Τζούλης, Η ζωγραφική της Σύνης Αναστασιάδη από τα «Ερυθρόμορφα» στα «Ερωτικά»

Η πρώτη ζωγραφιά εγκαινιάζει έναν κόσμο,
η πρώτη κουβέντα ανοίγει ένα σύμπαν.
Τέλος, η γλώσσα ήγει και οι φωνές της ζωγραφικής είναι
οι «φωνές της σιωπής».

Μωρίς Μερλώ-Ποντύ, *Η πρόζα του κόσμου*

Η ζωγραφική της Σύνης Αναστασιάδη έρχεται από πολύ μακριά και από κοντά μαζί, ανιόντες της είναι οι παλαιοί Βυζαντινοί μαϊστορες, οι οποίοι απέστεργαν την ύλη του σώματος και ιστορούσαν μορφές λιπόσαρκες και νήστες, άφηναν καθ' οδόν μέρος από το φορτίο του σώματος, για να προσδώσουν περίοπτη θέση στην ψυχή. Ίσως αυτή η ασκησία του σώματος είναι μία από τις αιτίες απόσβεσης του προσώπου στις μορφές που ιστορεί η ζωγράφος, που είχα την τύχη να την γνωρίσω πριν από δέκα πέντε και περισσότερα χρόνια σε ένα πόλημα του Έβρου, στη γραφική Παλαγία (χωριό που έστησαν οι Πόντιοι από το '22 και μετά).

Αυτή η ένδειξη της σάρκας (η απόσυρση της υπέρ της ψυχής) αποδίδεται με μια θαυμαστή λιτότητα χρωμάτων, ρες και πηγάζουν από τα ίδια τα σώματα, πρόκειται για το γαιώδες χρώμα που ανέρχεται, υψούται και έλκεται από τον ουρανό.

Αλλ' ιδού η έκπληξη, την αυστηρότητα της λιτής χρωματολογίας αντικόβει, όχι για να την αναιρέσει αλλιά να την συμπληρώσει, η θαυματουργία του κόκκινου, που κυριαρχεί στη δουλειά της τα πέντε τελευταία χρόνια.

Εδώ νομίζω πως βρίσκεται ένα από τα σημαίνοντα μιας άλλης έκφρασης της ζωγράφου, η οποία συνιστά, κατά τη γνώμη μου, μια ακόμα διέξοδο στο πολυδρόμιο της δουλειάς της. Η χρωματική αυτή νεοτροπία έχει δώσει ήδη τα πρώτα εύγηλωτα δείγματα της νέας γραφής της, που θα μπορούσαμε να την ονομάσουμε

ΕΡΥΘΡΟΜΟΡΦΗ. Το κόκκινο, που κουβαλούμε στη γνώση και τη μνήμη μας από την αγγειοπλαστική της αρχαιότητας, από τις Βυζαντινές και υστεροβυζαντινές τοιχογραφίες αλλιά και από νωπογραφίες που έφερε η σκαπάνη στο φως από την ζωγραφική των Αιγυπτίων, δεν καταλήγει τη συνέχεια της δουλειάς της αλλιά την ολοκληρώνει (το μέλαν και το ερυθρό ξέρουμε όλοι πόσο αρμονικά ενυφαίνονται). Αλλήωστε η κατ' επίφραση αντίθεση είναι η κύρια συνιστώσα της πληρότητας καθώς και της αφανούς αρμονίας, που είναι πιο καλή από την φανερά (Αρμονία αφανής φανερός κρέσσων), κατά τα λεγόμενα του τόσο κοντινού αλλιά και μακρινού μαζί Εφέσιου Φιλοσόφου, του Ηράκλειτου.

[...]

Αλλιά και οι εγχώριοι συμβοηθισμοί παίζουν βασικό ρόλο στη διαμόρφωση της χρωματολογίας της. Η ζωγράφος ενηλικιώθηκε σε οικογένεια ποντιακής καταγωγής με έντονες μνήμες από κλήη βυζαντινά. Τα ερυθρά πέδιθα των βυζαντινών αυτοκρατόρων, η πορφυρή χλιμάδα, ο απόηχος της κόκκινης μηλιάς και οι διάφοροι θρύλοι γύρω από πορφυρογέννητους αυτοκράτορες, σίγουρα πρέπει να έπαιξαν ρόλο στην ασυνείδητη ροπή της προς τις ερυθρόμορφες φόρμες. Ιδιαίτερα, τα ακούσματα της νηπιολογικής ηλικίας έχουν ενσταλάξει και έχουν εισχωρήσει θυλιάκους που είναι χρυσοφόροι, γιατί από αυτά τα ύφαθα βιωματικά στρώματα απορρέει το καλλιτεχνικό μόρφωμα, που δεν μπορεί να το εξηγήσει ούτε και η

ψυχανάλυση, η οποία εξ ορισμού ως επιστήμη του ασυνείδητου αναμοχλεύει και αναλύει τα συμβολικά του παράγωγα.

Θεωρώ απαραίτητη τη σύντομη αυτή αναφορά στις ανάβρες της παιδικής ηλικίας της ζωγράφου, γιατί, όπως ξέρουμε από το Freud, η καλλιτεχνική δημιουργία επεκτείνει τις ρίζες της σε περιοχές της παιδικής ηλικίας: «Ένα αξιοσημείωτο σύγχρονο γεγονός αφυπνίζει στον ποιητή» (και τη λέξη εδώ πρέπει να τη δούμε ως περιληπτική, που περιέχει κάθε καλλιτέχνη, όπως συμβαίνει στη γλώσσα του Πλάτωνα) «την ανάμνηση ενός συμβάντος του παρελθόντος, που ανήκει, ως επί το πλείστον, στην παιδική ηλικία από όπου προέρχεται η παρούσα επιθυμία που βρίσκει την εκπλήρωσή της στην ποίηση. Η ίδια η ποίηση (το συγκεκριμένο δηλαδή καλλιτεχνικό έργο) επιτρέπει να αναγνωρίσουμε μέσα της στοιχεία σύγχρονα όσο και στοιχεία της παιδιότερης ανάμνησης».

Τέλος, το βαθύ κόκκινο, που μπορούμε να πούμε ότι αποτελεί ένα είδος χρωματικού ιδωματοισμού στη δουλειά της ζωγράφου, έρχεται εμμεσοποιημένο και μετουσιωμένο από αθέατα στρώματα ερωτισμού, από οιδιπόδειες ταραχές και από αισίγαστες ώσεις της ερωτικής επιθυμίας, που προόρισται να μείνει άκαρπη, εξαιτίας της «λιγοκρισίας» που ασκείται στο απωθημένο ενορμητικό υλικό. Αυτή η μετ' εμποδίων έξοδος του ερωτικού μάγματος μέσα από τη μετουσίωση, είναι, κατά τη γνώμη μου, μία ακόμη από τις ερμηνευτικές ατραπούς, με τις οποίες μπορεί να προσεγγίσει κανείς την αποσπασματικότητα καθώς και την υπονόμηση της μορφής στις γυναικείες φιγούρες της ζωγράφου

[...]

Θέλω, τελειώνοντας να τονίσω τη στίβη φω-

τός, που είναι από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ζωγράφου, δεν πρόκειται για επίσκεψη φωτός αλλιά για μια φωταύγεια εγγενή που προέρχεται από τον πυρήνα του έργου όπως το χρώμα από το εσωτερικό του καρπού. Η φωτόρροια αυτή δεν έχει να κάνει, κατά την γνώμη μου, με ευρήματα και άληα τεχνάσματα-η ζωγράφος αποφεύγει τα εφέ. Βέβαια η ίδια, μιλάει για τεχνικές, για επιστροφή χρυσού, αυτό, όμως, δεν είναι εύκολο να εξηγήσει την έληαψη και τη φωτοσυρμή που μοιάζει κάποτε σαν να είναι το πορφυρό άνθος και το στάχυ του πίνακα. Η γνώμη μου, λοιπόν, είναι πως η φωτοληπτή που, όπως είπα, είναι ενδογενής, ανήκει στο χαρακτήρα της εικαστικής δουλειάς της, (όπως ξέρουμε από τον Παλαμά, έχουν και τα καλλιτεχνικά μορφώματα τον χαρακτήρα τους). Ξέρω ότι η ζωγράφος έχει μια θαυμαστική στάση απέναντι στους μεγάλους Φλαμανδούς ζωγράφους, τον Renzand και τον Roubens που είχαν την εύνοια του φωτός στη δουλειά τους κι η μαθητεία κοντά τους περιποιεί τιμή στον καθένα όπως περιποιεί ξεχωριστή τιμή η άσκηση της ζωγραφικής τέχνης κατά το υπόδειγμα των ταπεινών και ανώνυμων ζωγράφων, της υστεροβυζαντινής περιόδου.

Ίσως, όμως, ο ενδιάθετος φωτισμός, που οπωσδήποτε αποτελεί στοιχείο του ύφους της, έχει να κάνει και με τη συμπεριφορά της ζωγράφου κατά την τελετουργία του έργου της, όπως και άληοτε έγραψα, με το φως της νύχτας (με το φως των κεριών). Αλλήωστε είναι νυκτόβια στην δουλειά της. Παρ' όλη όμως τη νυκτοφιλία της η δουλειά της ανοίγει παράθυρα προς το ύπαιθρο της ψυχής και του κόσμου.

Αλεξανδρούπολη,
Οκτώβριος – Νοέμβριος 1998

Κείμενα- Επιμέλεια: Τ.Β.

Πέθανε ο ποιητής Θανάσης Τζούλης

Χρόνια ταλαιπωρούνταν με την υγεία του ο Θανάσης Τζούλης. Την Τρίτη 23 Φεβρουαρίου άφησε την τελευταία του πνοή, στα 78 του χρόνια, και κηδεύτηκε δύο ημέρες μετά στη γενέτειρά του, το Μαυρονόρος Ιωαννίνων. Κατά τραγικό τρόπο ο θάνατός του έγινε γνωστός μόλις χτες, όταν ο ποιητής Κώστας Κρεμμύδας επιχείρησε να επικοινωνήσει μαζί του για την αφιερωματική εκδήλωση στο έργο του που θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή 14 Μαρτίου (11 π.μ.) στην Παλαιά Βουλή, με ομιλητές τους Μ.Γ. Μερακλή, Σάββα Μιχαήλ, Τάσο Πορφύρη και Κώστα Κρεμμύδα. Η ασθένειά του τον κρατούσε σχεδόν απομονωμένο από την πνευματική κοινότητα.

Ποιητής και ψυχολόγος ήταν βαθιά καλλιτεργημένος και ευρείων οριζόντων πανεπιστημιακός δάσκαλος, επιστήμονας κοινωνικά ευαίσθητος. Με συνέπεια υπηρέτησε τον υπερρεαλισμό και η ποίησή του περιστράφηκε γύρω από τα μοτίβα του τόπου, της οικογένειας, του σπιτιού, του θανάτου. Υπήρξε από τους λίγους πανεπιστημιακούς που με τον διορισμό του στο Πανεπιστήμιο της Αλεξανδρούπολης εγκαταστάθηκε στην πόλη μέχρι τη συνταξιοδότησή του προσφέροντας μάλιστα δωρεάν τις επιστημονικές του γνώσεις με συνεδρίες στηρικτικής ψυχαναλυτικής και οικογενειακής συμβουλευτικής σε μουσουλμάνες της Θράκης.

Ο Θανάσης Χ. Τζούλης γεννήθηκε το 1932 στο Μαυρονόρος Ηπείρου. Σπούδασε παιδαγωγικά στα Γιάννενα και στην Αθήνα. Ανήκει στην εκδοτική ομάδα του λογοτεχνικού περιοδικού των Ιωαννίνων «Ενδοχώρα» μαζί με τους Γιάννη Δάληα, Φρίξο Τζόβα, Χριστόφορο Μηλιώνη, Τάκη Καρβέλη, Γιώργο Αράνη, Ανδρέα Λεοντάρη, Κίμωνα και Λευτέρη Τζάληα

κ.ά. Συνέχισε τις σπουδές του στην ψυχολογία, την ψυχανάλυση της τέχνης και τη σύγχρονη λογοτεχνία στη Γαλλία κι έγινε διδάκτωρ ψυχολογίας με την εργασία του πάνω στην ανάγνωση του έργου του Κάφκα. Εργάστηκε ως διευθυντής στη Ζαρίφειο Παιδαγωγική Ακαδημία Αλεξανδρούπολης, ως επίκουρος καθηγητής ψυχολογίας, αναπληρωτής καθηγητής και αργότερα ως καθηγητής πρώτης βαθμίδας στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Στην Αλεξανδρούπολη εξέδωσε το 1997 και διύθυσε το περιοδικό λόγου και τέχνης «Εξώπολις». Στα βιβλία του συγκαταλέγονται οι ποιητικές συλλογές: «Σπόνδυλοι» (Δίφρος, 1961), «Ισθμός» (Κέδρος 1975), «Ρινόκεροι» (Κέδρος 1975), «Απόγευμα των μύρων» (Εγνατία 1977), «Αμφίβια» (Εγνατία 1980), «Η γλώσσα του Αδάμ» (Εγνατία, 1982), «Όταν ο Θεός εις το σώμα έλθει ποήτης» (Καστανιώτης 1990), «Και γάμον Έβρου του ποταμού» (1996) που ήταν και η τελευταία του, από τον Μανδραγόρα, του οποίου υπήρξε στενός συνεργάτης. Δοκίμια: «Approche psychopathologique de Kafka», Aix-en-Provence, 1976, «L'écriture de Kafka et la demande interdite», Aix-en-Provence, 1979, «Το ασυνείδητο και η συμβολική τάξη: από τον Freud στον Lacan», Αθήνα, 1985, «Η συναισθηματική μεταβίβαση στην ψυχαναλυτική θεραπεία και μια αναφορά στον Κώο γιατρό Απολλωνίδη», Κομοτηνή, 1985, «Μελετήματα για την ψυχανάλυση», Μπαρμπουνάκης, Θεσσαλονίκη, 1992, «Ψυχανάλυση και λογοτεχνία», Οδυσσεάς, Αθήνα, 1993 (β' έκδοση: 1996). Το έργο του «Ισθμός» μεταφράστηκε και εκδόθηκε στη Γαλλία («Isthme», 1988). Ήταν μέλος της Εταιρείας Συγγραφέων.

Εφημερίδα «Αυγή», 5/3/2010

Σαμοθράκη

Του Νάνου Βαθαωρίτη

ΣΑΟΣ και ΤΕΓΓΑΡΙ με δύο ρέξεις που είναι αδύνατο να βρεις τη ρίζα τους στην κορυφή της Σαμοθράκης γίνεται ένα ποίημα από μόνο του

είναι δουλειά της φύσης το πώς όπως απογειώνονται δυο παμπάληα έληα από το γκρεμό να σώσουν χαμένο στρατιώτη που τη μονάδα του την πήρε ο βυθός κι αυτός έχει την πλώ της στο νυχτερινό προσκλητήριο και δίνει λόγο γιατί αργεί η γλώσσα όπου η φύση είναι κατακόρυφη κι ακολουθεί το συνονόματο Φεγγάρι σε ώρα που ανοίγει ο αέρας φουρτούνες και φαίνονται στο βυθό τα κόκαλα του Αηκιβιάδη κι ούτε που παίρνει ο στρατιώτης τα μάτια από μέσα τους και ψάχνει νυχτόμερα το χόρτο για τη φιδοπληγή του Φιλοκλήτη ή του δεκανέα από την Κοζάνη (ήμουν στην Αλεξανδρούπολη όταν τον πέρασανμε λίγο χόρτο στο στόμα που ψηλόβρεχε και θάρρεψε όπως τα σαλιγκάρια πιο μέσα ήταν το κουκούτσι του απείραχτο για το χρώμα) Ύστερα ο στρατιώτης βγάζει τα κόκαλά του ένα ένα τα καθαρίζει στο γράσο και στο απόγευμα και τα κρύβει στο γυθεό του να μην τα βρουν που κολλημένα ανάμεσα Ίμβρο και Τένεδο για την ψυχή του...

Θανάσης Τζούλης,
«Και γάμον Έβρου του ποταμού»,
Μανδραγόρας, Αθήνα 1996, σ. 72

